

Імпорт в Україну автозапчастин та компонентів майже на 50% знаходиться у тіні

дата публікації: 2019.12.03

Імпорт в Україну автозапчастин та компонентів майже на 50% складається з контрафакту та контрабанди. На сьогодні єдиний спосіб його "обілення" — це фіскалізація торгових операцій.

Масова присутність на українському ринку автозапчастин та компонентів контрафакту та контрабанди — чи не найбільша проблема для вітчизняних операторів ІАМ (independent aftermarket). Асортимент українського ринку автокомпонентів більшою мірою складають товари іноземного виробництва. Вітчизняне ж виробництво автозапчастин хоч й зростає протягом останніх років, але досі має надто малі потужності, щоб істотно впливати на ринок. Загалом обсяг імпорту сьогодні становить близько 88% та перевищує власне виробництво більш ніж в сім разів.

При цьому на «сірий» та «чорний» імпорт припадає майже третина поставок! Тінізація імпорту присутня в кожній з основних груп автокомпонентів (запасні частини, шини, акумулятори, оливи) та кожному сегменті транспортних засобів (легкові, легко вантажні та вантажні автомобілі й автобуси).

За оцінками Асоціації імпортерів та дистриб'юторів автокомпонентів (АІДА), доля тіні становить щонайменше 15-20%, а в найбільш масовій групі автозапчастин наближається до 50%. При обсязі українського ринку незалежних автокомпонентів близько 115 млрд грн це означає, що у тіні знаходиться приблизно 36-48 млрд грн.

Цифри вражають. Втрати державного бюджету від недоотриманих платежів складають

щонайменше 25%, тобто близько 9–12 млрд. Ці кошти можна було б спрямувати, наприклад, на ремонт доріг: при поточній вартості ремонту 1 км від 10 до 20 млн грн в залежності від складності лише за один рік країна могла б збільшити обсяг ремонту автошляхів на 500–1000 км!

Офіційні імпортери запчастин та компонентів, сплачуючи податки у повному обсязі, не можуть на рівних конкурувати із компаніями, які здійснюють імпорт за «сірими» та «чорними» схемами — занижуючи вартість в інвойсах або взагалі не здійснюючи митне оформлення товарів. Це не тільки становить загрозу для нормального функціонування «білого» бізнесу, викривляючи конкурентні умови, а й б'є по кінцевому споживачеві.

Станції технічного обслуговування вже давно б'ють на сполох: при зверненні до них автовласники масово купують автозапчастини сумнівного походження задля здешевлення ремонту своїх авто. Головний чинник — більш низька ціна, а якість відходить на другий план. Але ж з дешевої рибки гарної юшки не звариш. Такі запчастини не мають ані підтвердження походження, ані будь-яких гарантійних зобов'язань та відрізняються низьким ресурсом, що призводить до логічного результату: заощадивши сьогодні, автовласник вже завтра буде вимушений знов ремонтувати машину.

Тож маємо ситуацію, коли українськими дорогами їздять автомобілі, які будь-якої миті можуть вийти з ладу. В умовах відсутності в країні обов'язкового техогляду для більшості транспортних засобів (періодичне ТО проходять лише вантажівки та автобуси) це становить небезпеку для всіх учасників дорожнього руху, не виключаючи пішоходів.

Перші кроки на шляху до спрощення імпорту в Україну автозапчастин та компонентів вже зроблено. У квітні цього року за сприяння АІДА відійшла у небуття практика повторної сертифікації та отримання «сертифікатів типу» для деталей до транспортних засобів, які були сертифіковані в Європі чи однієї із країн-учасниць Женевської угоди 1958 року. Але цього замало — потрібна посправжньому дійова протидія тіньовим схемам імпорту та реалізації запасних частин.

Доки в країні буде можливо легко реалізувати товари, ввезені з порушенням митних правил, доти ці правила порушуватимуться — це аксіома, яка будь-які намагання "обілити" ринок перетворює на боротьбу з вітряними млинами. Особливо якщо зауважити, що сьогодні товар можливо реалізовувати без реєстрації розрахункових операцій (РРО).

Тим не менш вихід є. До Верховної Ради подано законопроект №1073 від 29.08.2019 року, яким пропонується запровадити фіскальну реєстрацію операцій із ризиковими категоріями товарів, в тому числі автокомпонентами. Фіскалізація торгівлі автокомпонентами матиме позитивний результат: при такій системі занижувати митну вартість при імпорті чи взагалі не здійснювати митне оформлення товарів стає значно менш вигідним. Адже продати такі товари кінцевому споживачеві буде значно складніше.

Також детінізації імпорту сприятиме експеримент, розпочатий Державною фіскальною службою у квітні цього року. Нова ініціатива відомства відкрила можливість використовувати для реєстрації розрахункових операцій смартфони, планшети та будь-які комп'ютери з доступом до інтернету та зберігати реєстр на «хмарних» сервісах. Це дозволило Імпорту в Україну автозапчастин та компонентів майже на 50% складатися з контрафакту та контрабанди. На сьогодні єдиний спосіб його "обілення" — це фіскалізація торгових операцій. Імпорт в Україну автозапчастин та компонентів майже на 50% знаходиться у тіні концептуально змінити підхід: на зміну реєстраторам розрахункових операцій приходить реєстрація розрахункових операцій. У підсумку впровадження фіскалізації автокомпонентів не

призведе до суттєвих додаткових затрат для суб'єктів господарювання, що здійснюють реалізацію таких товарів, адже в якості РРО можна буде використовувати будь-який гаджет.

Для повноцінної імплементації новітніх РРО необхідні зміни до законодавства, які передбачені ще одним прогресивним законопроектом №1053. Окрім новітніх РРО цим проектом передбачено інноваційний механізм стимулювання покупця отримувати фіскальний чек там, де це передбачено законодавством. Цей механізм — кешбек, який вже добре себе зарекомендував в ритейлі побутових товарів.

Питання детінізації економіки, запровадження єдиного податкового електронного документа задля контролю ланцюжка постачання ризикових категорій товарів та стимулювання покупця отримувати фіскальний чек при їх покупці є одним із ТОП-10 пріоритетів об'єднаного порядку денного нової влади, що був сформований підприємцями в рамках діяльності Національної бізнес коаліції. Представники бізнесу переконані, що реалізація вказаних завдань дозволить забезпечити громадський контроль як за порушниками, так і за перевіряючими органами, зробить порушення законодавства вкрай ризиковою справою. Пріоритети економічних реформ обговорять лідери політичних сил з бізнесспільнотою та експертним середовищем на форумі «Порядок денний нового парламенту: діалог громадянського суспільства, бізнесу та влади» 23 вересня.

Довідка. До складу Асоціації імпортерів та дистриб'юторів автокомпонентів (АІДА) входять провідні українські компанії — учасники незалежного ринку автозапчастин IAM (independent aftermarket), що об'єдналися з метою координації та консолідації зусиль для відстоювання цивілізованих умов ведення бізнесу.

www.uainfo.org

"Сучасна Автомайстерня" № 9 (135) 2019

Джерело: